

gemeente
Barneveld

Nr. 1030357

Collegevoorstel

Onderwerp:

voorstel vaststellen Interimbeleid Luchtkwaliteit

Gevraagde beslissing:

1. Instemmen met het Interimbeleid Vergunningverlening Veehouderij i.h.k.v. Leefmilieu
2. Het Interimbeleid ter kennisname naar de raad sturen

Raad

☐ Ter kennisname naar de raad

Nummer beleidsproduct:

☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Datum 12 januari 2017

Steller: B.J.J. Bossenbroek

Afd: RO-SBO

Aantal bijlagen 2

Afd.hoofd:

Portefeuillehouder

Openbaarheid

Besluit (voorbeeld) openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, zie beslispunt : 3.4

Groentje openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, zie beslispunt : 3.4

Bijlagen openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, vermelden op bijlage

	Akkoord	Bespreken	Aantekeningen
Secretaris			
Burgemeester			
Wethouder A. de Kruijf			
Wethouder P.J.T. van Daalen			
Wethouder G.J. van den Hengel			
Wethouder D. J. Dorrestijn-Taal			

Beslissing burgemeester en wethouders : 17 jan. 2017

Nummer op besluitenlijst: 3/13.

Grupeun advies : RO
: Raad

1. Inleiding

In de Regio FoodValley, en met name het gebied van de gemeenten Barneveld, Ede, Renswoude en Scherpenzeel, is sprake van verhoogde concentraties fijnstof, geur en ammoniak. De lokale veehouderij heeft daarin (naast andere oorzaken) een belangrijke bijdrage. De concentraties werken belemmerend voor uitbreidingen (zowel van bedrijven als van bijvoorbeeld woningen). Er zijn echter op dit moment te weinig praktische, haalbare en betaalbare technieken beschikbaar om de uitstoot te verminderen. Dat komt onder andere doordat de huidige wet- en regelgeving innovatieve ontwikkelingen niet meer stimuleert (en betaalt).

Daarom willen zowel de gemeenten in de regio als de veehouderijsector aan de slag om de luchtkwaliteit te verbeteren en specifiek om de bijdrage van emissies uit de veehouderij te verminderen.

Daarvoor hebben de partijen de handen ineen geslagen en gezamenlijk de route uitgestippeld. Met deze unieke samenwerking wordt het mogelijk om de gebiedsopgave regionaal op te pakken. Op 12 december 2016 is dat bekrachtigd met de gezamenlijke vaststelling van het Manifest Gezonde Leefomgeving Veehouderij regio FoodValley. Zie bijlage.

Vooruitlopend op de vaststelling en uitvoering van dit Manifest is in de zomer van 2016 gestart met het onderzoeken van de mogelijkheid om bij lopende en nieuwe aanvragen voor omgevingsvergunningen en meldingen, af te spreken dat meer emissiereductie wordt bereikt dan tot op heden gebruikelijk was. Enerzijds omdat de situatie m.b.t. luchtkwaliteit erom vraagt dat we niet afwachten, maar actie ondernemen. Anderzijds omdat duidelijk werd dat deze werkwijze nuttige informatie oplevert voor de uitvoering van het Manifest.

Voor deze werkwijze m.b.t. vergunningaanvragen is een expertgroep van de Omgevingsdienst de Vallei ingesteld en een klankbordgroep met leden namens de Sectororganisaties LTO Gelderse vallei, NVV, NVP, NMV, AJK en PGJU.

In de praktijk is de behoefte ontstaan om deze werkwijze te bekrachtigen door deze als interimbeleid bestuurlijk vast te stellen. Het is 'interim'-beleid omdat de uitvoering van het Manifest beoogd te leiden tot definitieve afspraken.

2. Beoogd effect

a) Meetbaar effect

Meer toepassing van emissiereducerende (stal)maatregelen en huisvestingssystemen en waardoor we uiteindelijk bereiken dat de achtergrondwaarden niet meer toenemen en op termijn verlagen.

b) Maatschappelijk effect

Op termijn een verbetering van de luchtkwaliteit en daarmee van de leefomgeving voor alle inwoners en tegelijk voldoende ontwikkelingsperspectief voor agrarisch ondernemers.

3. Argumenten

3.1 Interimbeleid is noodzakelijk om alvast stappen te kunnen zetten

Een gedegen aanpak die tegelijk zorgvuldig is, vergt tijd. Tijd om met alle betrokken partijen heldere afspraken te maken en om samen te komen tot een efficiënt en doeltreffend systeem van innovaties, metingen en vergunningverlening van haalbare en betaalbare maatregelen, bij voorkeur in de stallen. Maar wij vinden het niet passend om nu ongewijzigd de huidige praktijk van vergunningverlening voort te zetten op basis van wat we weten ten aanzien van de effecten op gezondheid en het leefmilieu. Anderzijds is het ook niet wenselijk om in afwachting van definitieve afspraken vanuit de uitvoering van het Manifest, geen vergunningen meer verlenen. Dat is onwenselijk omdat hiermee de sector op slot wordt gezet, terwijl ontwikkeling van de sector belangrijk is voor zowel de bedrijven zelf als voor de economie van onze regio.

Daarom wordt voorgesteld dit interimbeleid vast te stellen en daarmee te bekrachtigen dat de ingezette werkwijze wenselijk is.

Dit biedt de kans om vergunningen te blijven verlenen en tegelijk daarbij zoveel mogelijk resultaat te bereiken m.b.t. het reduceren van emissies met maatregelen waarvan al bekend is dat ze tot waardevolle emissiereductie leiden. Het draagt bovendien bij aan praktijkkennis t.b.v. de uitvoering van het Manifest.

3.2 Interimbeleid draagt bij aan het Manifest, maar is geen onderdeel van het Manifest

Het Manifest is bekrachtigd door een groot aantal partners. Een belangrijk aspect daarvan is de gezamenlijke zoektocht naar haalbare en betaalbare emissiereductiemaatregelen en het maken van

afspraken over de toepassing daarvan als er duidelijkheid en overeenstemming is over de te bereiken reducties en de daadwerkelijke haalbaarheid.

Het Interimbeleid beoogt echter nu al extra reducties te bereiken. Dat maakt dat het géén onderdeel is van het gezamenlijke Manifest. Het is een keuze van de betrokken gemeenten om dit in te zetten. Gelukkig zijn de sectororganisaties wel bereid gebleken om via een klankbordgroep mee te denken over de beoordeling van haalbare en betaalbare technieken, maar zij dragen hierin geen enkele verantwoordelijkheid m.b.t. de afspraken die met individuele ondernemers over eventuele aanvullende maatregelen worden gemaakt.

3.3 Wenselijk de raad te informeren

Vanwege het belang van luchtkwaliteit voor een gezonde leefomgeving, is het wenselijk dat de raad op de hoogte is van de aangepaste werkwijze bij de vergunningverlening.

4. Kanttekeningen

De voortgang van het bereiken van de doelstelling is mede afhankelijk van de inzet van leveranciers van stalsystemen en de mate waarin het daadwerkelijk lukt voldoende emissiereducerende technieken te ontwikkelen en in de praktijk te realiseren.

3. Financiën

De kosten voor dit interimbeleid bestaan uit extra inzet van de Omgevingsdienst de Vallei (OddV), vanwege de gevormde expertgroep van vergunningverleners. Dit is meegenomen in de Uitvoeringsprogramma's 2017 voor de OddV van de gemeenten Ede en Barneveld voor een totaal van € 24.871 (gemeente Ede, 60%: € 14.952, gemeente Barneveld, 40%: € 9.919).

Voor de gemeente Barneveld kan dit worden gefinancierd uit het bedrag van € 30.000 dat door de raad is gereserveerd voor de aanpak luchtkwaliteit in de programmabegroting 2017.

Momenteel wordt gewerkt aan een projectvoorstel ter uitvoering van het Manifest, waarbij wordt uitgegaan van mede-financiering door de sector en waarmee via de Regio FoodValley een verzoek tot co-financiering door de provincie zal worden ingediend. Gestreefd wordt de kosten van het interimbeleid hier ook in te betrekken.

Op basis van het projectvoorstel zal in overleg met de betrokken gemeenten een evenredige verdeling van de bijdragen van de gemeenten worden gemaakt, waarover in de betrokken gemeenten in de loop van 2017 afspraken gemaakt zullen moeten worden. Maar dat valt buiten dit voorstel tot instemming met het Interimbeleid.

6. Uitvoering

Planning:

De uitvoering van het Interimbeleid is al enkele maanden gestart en zal worden doorgezet totdat definitieve afspraken worden gemaakt op basis van de uitwerkingen van het Manifest. Vanaf dat moment is de inhoudelijk aanpak dan onderdeel van de uitvoering van het Manifest.

De verwachting is dat dit gefaseerd zal plaatsvinden, vermoedelijk per (deel)sector van de veehouderij. De eerste afspraken daarover kunnen mogelijk nog in 2017 gemaakt worden.

Communicatie:

Over het interimbeleid wordt direct na vaststelling een persbericht verspreid. Op 18 januari 2017 wordt het beleid, samen met het Manifest, toegelicht tijdens een bijeenkomst over dit onderwerp voor alle agrarisch adviseurs, waar ook leden van de expertgroep van de OddV en van de klankbordgroep vanuit de sectorvertegenwoordigers (LTO, NVP etc.) aanwezig zullen zijn.

7. Bijlagen

- Interimbeleid Vergunningverlening Veehouderij i.h.k.v. Leefmilieu
- Manifest Gezonde Leefomgeving Veehouderij regio FoodValley

Interim Beleid Vergunningverlening Veehouderijen i.h.k.v. Leefmilieu (Fijnstof, geur, ammoniak)

Gemeenten: Ede, Barneveld, Scherpenzeel, Renswoude

Status: Vastgesteld Portefeuillehoudersoverleg ROWM, 8 december 2016

Waarom een Interim Beleid Vergunningverlening Veehouderijen i.h.k.v. Leefmilieu?

Aanpak leefmilieu is wenselijk en noodzakelijk

Vooruitlopend op de uitvoering van het plan van aanpak 'Gezonde leefkwaliteit' dat de regio FoodValley met alle stakeholders opstelt, besluiten enkele gemeenten in de regio FoodValley, bij het akkoord over het plan van aanpak, tot een interim beleid vergunningverlening, omdat:

1. Al langer bekend is dat in onze regio een verhoogde achtergrondconcentraties fijn stof aanwezig is, ondanks landelijke maatregelen¹.
2. Onze regio eveneens te maken heeft met hoge belastingen aan ammoniak en geur. Ammoniak draagt bij aan de vorming van secundair fijnstof;
3. Diverse bronnen verantwoordelijk zijn voor de luchtkwaliteit en ontstane situatie, maar dat de veehouderijen in onze regio lokaal invloed hebben.
4. Vergunningverlening steeds lastiger wordt door de verhoogde concentraties fijn stof, geur en ammoniak, waardoor de economische ontwikkeling van de veehouderij onder druk komt te staan.
5. Het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO)² en het onderzoek naar Endotoxinen³, die op 7 juli 2016 openbaar geworden zijn, een relatie leggen tussen de aanwezigheid van (veel) veehouderijen en onwenselijke gezondheidseffecten (longfunctie en luchtwegklachten), ook al is er nader onderzoek nodig naar de exacte gevolgen.
6. Deze situatie is ontstaan, ondanks de gebruikelijke consequente toetsing aan de normstellingen voor fijnstof, geur en ammoniak; en deze toetsing niet toereikend is om de luchtkwaliteit te stabiliseren of te verbeteren.
7. Innovatie op het vlak van emissie-reducerende technieken en maatregelen en de toepassing daarvan gehinderd wordt door het huidige wettelijke systeem van toelating van nieuwe technieken⁴.
8. De sector zelf aangeeft te willen verduurzamen en daarmee ook integraal aandacht heeft voor dierenwelzijn en emissiereductie, maar wel in relatie tot de investeringskracht van de ondernemers. Dat vereist innovatie en ontwikkelingsruimte.

Zorgvuldigheid vereist ("geen paniek")

De FoodValley-gemeenten zien geen aanleiding voor overhaaste rigoureuze maatregelen, omdat:

- a) De gevonden gezondheidseffecten niet zodanig alarmerend zijn;
- b) Onze gezondheid en levensverwachting niet alleen wordt bepaald door luchtverontreiniging uit (lokale) veehouderij. Een deel van de luchtverontreiniging komt uit het buitenland⁵ en uit andere bronnen (verkeer, industrie en woning-houtkachels, zie bijlage);
- c) De levensverwachting in onze regio hoger ligt dan het landelijk gemiddelde⁶, wat vermoedelijk komt door andere factoren die mede de levensverwachting bepalen (stress, roken, alcoholgebruik, gezond eten, bewegen, groen etc.)

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2015/12/10/monitoringsrapportage-nsl-2015-bijlage>

² http://www.rivm.nl/Onderwerpen/V/Veehouderij_en_gezondheid/Onderzoek_veehouderij_en_gezondheid_omwonenden_VGO

³ <https://www.wur.nl/nl/Dossiers/dossier/Fijnstof-en-endotoxinen-uit-stallen.htm>

⁴ <http://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw-tuinbouw/ammoniak/nieuws-ammoniak/professionalisering/>

⁵ <http://www.clo.nl/indicatoren/nl0470-herkomst-fijn-stof?i=14-66>

⁶ http://www.eengezondernederland.nl/Heden_en_verleden/Levensverwachting

- d) De verdien capaciteit van de veehouderij, en dus de mogelijkheden om te investeren in maatregelen, ernstig onder druk staat⁷, waardoor kritisch gezocht moet worden naar maatregelen die niet alleen geld kosten, maar voor de agrariër ook iets opleveren (werkomstandigheden, gezondere dieren, hogere opbrengst).

Goede aanpak vergt tijd, maar niets doen is geen optie

Een gedegen aanpak die tegelijk zorgvuldig is, vergt tijd. Tijd om met alle betrokken partijen helder afspraken te maken en om samen te komen tot een efficiënt en doeltreffende systeem van innovaties, metingen en vergunningverlening van haalbare en betaalbare maatregelen, bij voorkeur in de stallen.

Vooruitlopend op het realiseren van dat systeem zijn er 3 opties:

- 1) Doorgaan met de wijze van vergunningverlening zoals dit de afgelopen jaren is gedaan;
- 2) Geen vergunningen meer verlenen in afwachting van nieuwe (gezondheids)regelgeving van de rijksoverheid.
- 3) Vergunningen verlenen in de geest van en vooruitlopend op het nieuwe systeem.

Optie 1, ongewijzigd verder gaan, is niet passend. We moeten verantwoordelijkheid nemen op basis van wat we weten ten aanzien van de effecten op gezondheid en het leefmilieu.

Optie 2, geen vergunningen verlenen, is zeer onwenselijk omdat hiermee de sector op slot wordt gezet, terwijl ontwikkeling van de sector belangrijk is voor zowel de bedrijven zelf als voor de economie van onze regio. Bovendien is geheel onbekend hoelang deze standstill dan zou moeten duren en is nog onzeker of er wat betreft daadwerkelijk nieuwe vaste criteria zullen komen.

Optie 3, vooruitlopen, biedt de kans om vergunningen te blijven verlenen en tegelijk daarbij zoveel mogelijk resultaat te bereiken m.b.t. het reduceren van emissies met maatregelen waarvan al bekend is dat ze tot waardevolle emissiereductie leiden.

De gemeenten in de Regio FoodValley kiezen voor optie 3, interimbeleid. Dit houdt in dat wij:

- Vooruitlopend op de benodigde aanpassingen van de wet- en regelgeving en de weg waarlangs innovaties toegepast kunnen gaan worden, wij bij vergunningverlening integrale emissiereductie en innovatie gaan stimuleren;
- De aanpak vooralsnog beperken tot de bedrijven die zich willen ontwikkelen en daarvoor een vergunningaanvraag indienen;
- Binnen deze interim aanpak nauw samen werken met vertegenwoordigers uit de sector. De interim aanpak zal informatie opleveren over haalbare en betaalbare technieken en maatregelen voor (bestaande) stallen. Die informatie delen wij met de betrokken partijen en is daarmee tevens onderdeel van de uitwerking van het plan van aanpak.

Het Interimbeleid is op de **volgende pagina** in een kader beschreven. Bijlagen 1 en 2 geven aanvullende informatie.

⁷ https://www.ing.nl/media/ING_EBZ_de-boer-op_tcm162-110902.pdf

Interim beleid aanpak integrale luchtkwaliteit (fijnstof, geur, ammoniak)

voor alle lopende en nieuwe agrarische vergunningaanvragen

op het grondgebied van de gemeenten Ede, Barneveld, Scherpenzeel, Renswoude:

- a) Bij een uitbreiding of wijziging moet het betreffende bedrijf als geheel *tenminste* voldoen aan de wettelijke (voorgond)normen uit de Wet Milieubeheer (Wm), de Wet ammoniak en veehouderij (Wav), de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv), de Natuurbeschermingswet (Nbw) en het Besluit Emissiearme Huisvesting (Beh).
- b) Het Beh stelt reductie-eisen aan nieuwe stallen, maar wij beoordelen bij deze aanvragen het bedrijf als geheel, inclusief de bestaande stallen. Die beoordeling vindt plaats op grond van de afweging over de Best Beschikbare Technieken als bedoeld in de Wabo (art. 1.1 lid 1 en art. 2.14 lid 1 onder c) en het Bor (art. 5.4). *Zie bijlage 1.*
- c) Dat betekent dat wij bij die beoordeling niet alleen stalsystemen en maatregelen betrekken die als BBT in het Beh genoemd zijn en die op de lijsten van de TacRav staan en de ministeriële lijsten voor geur en fijnstof. Maar dat wij ook rekening houden met beschikbare systemen die niet op die lijsten staan.
- d) Als bij die beoordeling van de aanvraag blijkt dat BBT (conform de Wabo) niet voldoende is toegepast, gaan wij in gesprek met de aanvrager over de mogelijkheden om de betreffende aanvullende emissiebeperkende maatregelen te treffen. Dit doen wij ook als zonder die aanvullende maatregelen aan de wettelijke normen bij de omliggende woningen wordt voldaan. Het doel is namelijk reductie van de *emissies* ten behoeve van het algemene leefmilieu. Het gaat hierbij om een casusgerichte beoordeling en afweging van, zoals de Wabo aangeeft, economische en technisch haalbare en betaalbare maatregelen
- e) Als gemeenten nemen wij onze verantwoordelijkheid door de toepassing van dergelijke maatregelen vast te leggen in de vergunning, zoals bedoeld in artikel 5.4, lid van het Bor, zo mogelijk met bijbehorende reducties. Wij willen dat doen op basis van een goede onderbouwing, zoals gefundeerde aannames en/of metingen van erkende bureaus en indien nodig met een positief advies daarover van deskundige wetenschappers, zoals Livestock Research van de WUR.

Met deze manier van vergunningverlening werken we mee aan het daadwerkelijk benutten en stimuleren van (innovaties voor) emissiereductie.

Bijlage 1: Relevante BBT-artikelen Wabo en Bor

Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht)

Artikel 1.1 lid 1, Wabo

beste beschikbare technieken: voor het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu meest doeltreffende technieken om de emissies en andere nadelige gevolgen voor het milieu, die een inrichting kan veroorzaken, te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken, die – kosten en baten in aanmerking genomen – economisch en technisch haalbaar in de bedrijfstak waartoe de inrichting behoort, kunnen worden toegepast, en die voor degene die de inrichting drijft, redelijkerwijs in Nederland of daarbuiten te verkrijgen zijn; daarbij wordt onder technieken mede begrepen het ontwerp van de inrichting, de wijze waarop zij wordt gebouwd en onderhouden, alsmede de wijze van bedrijfsvoering en de wijze waarop de inrichting buiten gebruik wordt gesteld;

Artikel 2.14 lid 1 onder c, Wabo

- c. neemt het bevoegd gezag bij die beslissing in ieder geval in acht:
 - 1°. dat in de inrichting of het mijnbouwwerk ten minste de voor de inrichting of het mijnbouwwerk in aanmerking komende beste beschikbare technieken moeten worden toegepast;

Bor (Besluit omgevingsrecht)

Artikel 5.4, Bor

Artikel 5.4. Bepalen van de beste beschikbare technieken

1. Het bevoegd gezag houdt bij de bepaling van de voor een inrichting of met betrekking tot een lozing in aanmerking komende beste beschikbare technieken rekening met BBT-conclusies en bij ministeriële regeling aangewezen informatiedocumenten over beste beschikbare technieken.
2. Indien op een activiteit of op een type productieproces binnen de inrichting, waarvoor een vergunning is aangevraagd, geen BBT-conclusies of informatiedocumenten als bedoeld in het eerste lid van toepassing zijn, of indien de van toepassing zijnde BBT-conclusies of informatiedocumenten niet alle mogelijke milieueffecten van de activiteit of het proces behandelen, stelt het bevoegd gezag de beste beschikbare technieken vast.
3. Bij het vaststellen van de beste beschikbare technieken houdt het bevoegd gezag in ieder geval rekening met:
 - a. de toepassing van technieken die weinig afvalstoffen veroorzaken;
 - b. de toepassing van stoffen die minder gevaarlijk zijn dan stoffen of mengsels als omschreven in artikel 3 van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels;
 - c. de ontwikkeling, waar mogelijk, van technieken voor de terugwinning en het opnieuw gebruiken van de bij de processen in de inrichting uitgestoten en gebruikte stoffen en van afvalstoffen;
 - d. vergelijkbare processen, apparaten of wijzen van bedrijfsvoering die met succes in de praktijk zijn beproefd;
 - e. de vooruitgang van de techniek en de ontwikkeling van de wetenschappelijke kennis;
 - f. de aard, de effecten en de omvang van de betrokken emissies;
 - g. de data waarop de installaties in de inrichting in gebruik zijn of worden genomen;
 - h. de tijd die nodig is om een betere techniek toe te gaan passen;
 - i. het verbruik en de aard van de grondstoffen, met inbegrip van water, en de energie-efficiëntie;
 - j. de noodzaak om het algemene effect van de emissies op en de risico's voor het milieu te voorkomen of tot een minimum te beperken;
 - k. de noodzaak ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor het milieu te beperken.

Bijlage 2: Achtergrondinformatie

Leefmilieu: Fijnstof

De luchtkwaliteit in Nederland wordt geleidelijk beter, mede als gevolg van de maatregelen vanuit het NSL/RSL 2008-2016. Deze maatregelen, die veelal gericht zijn geweest op het terugdringen van emissies door verkeer en industrie, hebben echter in FoodValley niet overal tot een verbetering geleid. In gebieden binnen FoodValley zijn de achtergrondconcentraties fijnstof namelijk niet gedaald maar juist gestegen. Waar tegenwoordig in Midden Nederland een achtergrondconcentratie in landelijk gebied van ca. 20 µg/m³ 'normaal' is, komen in FoodValley op ruime schaal achtergrondniveaus boven de 25 µg/m³ uit en komt ook meer dan 30 µg/m³ voor. Voor de goede orde: de wettelijke norm is 32,5, maar de WHO adviseert 20. Deze ontwikkeling blijkt uit de jaarlijkse landelijke monitoringsrapportages, waardoor duidelijk is geworden dat de al genomen maatregelen (m.n. wetgeving) in onze regio niet het beoogde effect hebben.

Leefmilieu: Geur en ammoniak

Daarnaast heeft FoodValley te maken met hoge belastingen aan geur en ammoniak. De achtergrondconcentraties geur overstijgen op diverse locaties de streefwaarden. Die streefwaarden zijn geen wettelijke normen, maar bij de overschrijding van de streefwaarden hoort in de landelijke hindersystematiek de kwalificatie slecht tot zeer slecht leefklimaat.

Gezondheid en veehouderij

Uit de rapporten in het kader van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO) en het onderzoek naar Endotoxinen, die op 7 juli 2016 openbaar geworden zijn, blijkt dat er een relatie is tussen de aanwezigheid van (veel) veehouderijen en gezondheidseffecten. De aanwijsbare verbanden hebben vooral betrekking op de longfunctie en luchtwegklachten. Deze verbanden worden gevonden voor de directe uitstoot van fijnstof uit pluimveehouderijen nabij woningen, cumulatie van diverse veehouderijen (meer dan 15) binnen een kilometer van woningen en voor de uitstoot van ammoniak. Dat ammoniak reageert in de lucht met de NOx van verkeer en industrie tot (ultra)fijnstof.

Speelveld van gezondheidseffecten

Hoge concentraties van geur en fijnstof hebben een negatief effect op het welbevinden van mensen. Maar het hiervoor genoemde VGO-onderzoek laat ook zien dat op en nabij veehouderijen met name allergieën en astma juist minder voorkomen.

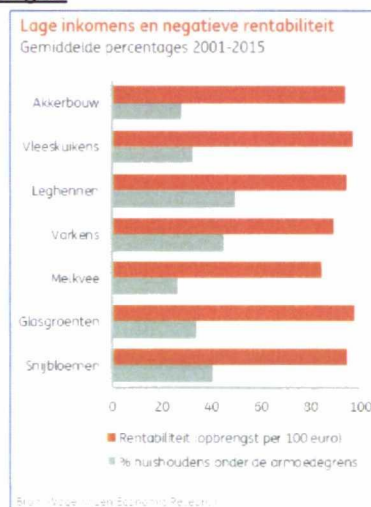
Het is daarnaast belangrijk om te realiseren dat de concentraties fijnstof niet alleen door de (lokale) veehouderij worden bepaald. Er komt veel fijnstof aanwaaien uit het buitenland en vanaf zee, het verkeer en de industrie zijn ook belangrijke bronnen en niet te vergeten de in opkomst zijnde houtkachels die in veel woningen worden geplaatst. Dat neemt niet weg dat in onze regio de veehouderij wel een belangrijke bron is, op sommige locaties tot wel ruim 25% van het totaal.

De mate van welbevinden, onze gezondheid en levensverwachting worden daarnaast door meer factoren bepaald. Denk dan aan de hoeveelheid groen, welvaart en beweging. Ook luchtwegaandoeningen kennen meerder oorzaken (waarbij roken een uiterst belangrijke oorzaak is). De levensverwachting ligt in onze regio overwegend hoger dan het gemiddelde van Nederland. Dit blijkt uit gegevens op: http://www.eengezondernederland.nl/Heden_en_verleden/Levensverwachting

Investeringskracht veehouderijsector en maatschappelijke ontwikkelingen

Wij zijn ons er van bewust dat de verdien capaciteit van de sector onder druk staat. Dat komt enerzijds door de marktwerking en anderzijds door de maatschappelijke druk op huisvestingsmethoden en milieuemissies. Daardoor zijn op veel bedrijven de mogelijkheden om te investeren beperkt.

De recente Themavisie Agrarische Sector van ING (september 2016) laat dit duidelijk zien. De afbeelding hiernaast komt uit dat rapport.

Manifest Gezonde Leefomgeving Veehouderij regio FoodValley

- ☐ Verhoogde achtergrondconcentraties met effecten op gezonde leefomgeving: in onze regio heeft veehouderij daarin lokaal een belangrijke bijdrage
- ☐ Belemmerend bij ontwikkelingen
- ☐ Vergunning-toetsing op immissie-eisen i.p.v. op emissie-eisen
- ☐ Cumulatie weegt niet of nauwelijks mee in vergunning-traject
- ☐ Vergunning-traject bij veehouderij niet toereikend om luchtkwaliteit te stabiliseren of te verbeteren
- ☐ Praktische, haalbare en betaalbare technieken voor integrale emissie-reductie niet voldoende beschikbaar
- ☐ Innovatie wordt niet meer gestimuleerd door huidige wet- en regelgeving

Huidige
situatie

emissies
fijnstof
geur
ammoniak

Nieuwe
situatie

ANALYSE

- ❖ Gewenste situatie niet haalbaar op basis van 'oude kijk op' vergunning-traject
- ❖ 'Zo min mogelijk emissie' conform BBT noodzakelijk in zowel nieuwe situaties als in bestaande stallen
- ❖ Brug nodig tussen techniek (proef) en praktijktoepassing
- ❖ Innovaties in emissiereductie of nieuwe huisvestingssystemen willen we versnellen / mogelijk maken in onze regio
- ❖ Alleen met alle stakeholders samen kunnen we stappen maken, bedrijfsleven én overheid
- ❖ Snelle actie is gewenst

- ✓ Lagere achtergrondconcentraties met lokaal geringe bijdrage van de veehouderij en minder effecten op gezonde leefomgeving voor omwonenden, werknemers en dieren
- ✓ Balans tussen dierenwelzijn en gezonde leefomgeving
- ✓ Integraal aandacht voor emissiereductie
- ✓ Meer keus in haalbare en betaalbare emissie-reducerende technieken
- ✓ Snellere methode om technieken in praktijk te brengen en te vergunnen
- ✓ Kennis van effecten van technieken, management, voer enz. op praktijkniveau brengen, met inzet van opleidingen
- ✓ Regio FoodValley als voorbeeld van innovatie in de veehouderij
- ✓ Ontwikkelmogelijkheden voor de sector
- ✓ Aandacht voor ruimtelijke toekomstperspectieven van stoppers en bestaande bedrijven
- ✓ Reductie NOx van verkeer en industrie t.b.v. vermindering secundair fijnstof
- ✓ Inzicht in ontwikkeling achtergrondconcentraties t.b.v. passende sturing

Randvoorwaarden

Rekening houdend met:

- Alle bronnen, inzicht in opbouw en bijdrage is nodig
- Realistische scenario's: wat levert welke emissiereductie bij welke veehouderijsector op voor de gezonde leefomgeving in onze regio en tegen welke inspanning?
- Integrale aanpak emissies
- Ontwikkelperspectief voor vitale sector
- En in lijn met de toekomstvisies en actieplannen van de veehouderijsector

Aanpak

Triple Helix spoor

- Inzetten op integrale emissie-reducerende technieken, praktisch haalbaar + betaalbaar
- Innovatie daarin stimuleren
- Pilots mogelijk maken
- Inzetten op integrale meetsensoren voor sturing en monitoring technieken en bedrijfsvoering
- Ontwikkelen snellere en goedkopere meetmethoden en meettechnieken
- Kennisoverdracht en verbinding tussen ondernemers, bedrijven en kennisinstellingen
- Monitoren situatie regio door metingen en berekeningen

Vergunning en ruimtelijk spoor

- Samen ontwikkelen snellere methode voor stap BBT techniek naar praktijk
- Innovaties BBT faciliteren en vergunnen voor nieuwe en bestaande stallen
- Introduceren APK voor bestaande stallen: aanspreken ondernemer op mogelijkheden BBT op het moment dat voldoende BBT beschikbaar is voor bestaande situaties
- Alternatieve ontwikkelmogelijkheden en ruimtelijke toekomstperspectieven bieden voor bestaande bedrijven en stoppers
- Voorsorteren op omgevingswet

BBT= Best beschikbare technieken conform begrip uit wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), dus haalbaar (zowel technisch als praktisch) en betaalbaar

- BBT= Best beschikbare technieken conform begrip uit wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), dus haalbaar (zowel technisch als praktisch) en betaalbaar